

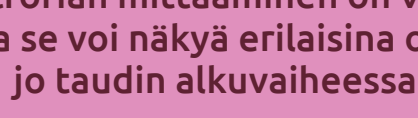
Sinä päätät kuinka pidät huolta aivoistasi

SANOFI GENZYME

Mikä aivoatrofia?

Atrofialla tarkoitetaan surkastumista tai kuihtumista.

Aivot alkavat kutistua meillä kaikilla, kun ikäännyimme. MS-taudissa muutos voi olla nopeampaa, sillä sairauteen liittyy aivojen hermosolujen katoamista.^{1,2}

Aivoatrofian mittaaminen on vaikeaa, mutta se voi näkyä erilaisina oireina jo taudin alkuvaiheessa.

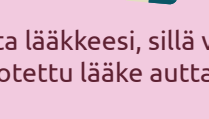
Muun muassa nämä oireet voivat liittyä aivoatrofiaan: liikuntakyvyn ja ajattelutoimintojen heikentyminen sekä poikkeavan voimakas uupuminen.^{3,4}

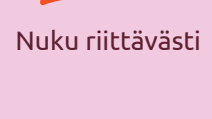
48 %

suomalaista MS-tautia sairastavaa ilmoitti, että heillä on usein **vaikeuksia keskittyä ja muistaa asioita.**⁵

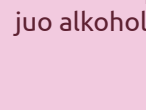
Voit myös itse tehdä paljon aivojesi hyväksi.

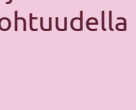
Liiku riittävästi ja pidä myös mielesi aktiivisena

Syö terveellisesti ja pidä painosi kurissa

Ota lääkkeesi, sillä vain otettu lääke auttaa

Nuku riittävästi

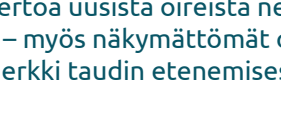

Lopeta tupakointi ja juo alkoholia ainoastaan kohtuudella

Ota käyttöön nämä tekniikat⁶

- Harjaa hampaasi **toisella kädellä**
- Suorita 60 sekunnin **fyysinen harjoite**
- Mene **uutta reittiä** töihin tai kauppaan
- Syö osa lounaastasi **silmät kiinni**
- Kuuntele **uudeltaista** musiikkia

Menetettyä aivokudosta ei saa takaisin.

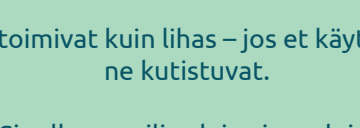
Muistathan kertoa uusista oireista neurologillesi tai MS-hoitajallesi – myös näkymättömät oireet voivat olla merkki taudin etenemisestä.

Mikäli hoitosi ei ole riittävän tehokas, saatetaan sitä tehostaa.

Tärkeintä on hoitaa tauti nyt, sillä menetettyä aivokudosta ei voi palauttaa.

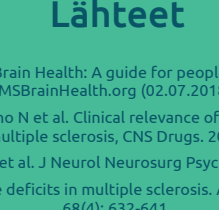

Ole aivojesi henkilökohtainen valmentaja!

Aivot toimivat kuin lihas – jos et käytä niitä, ne kutistuvat.

Sinulla on miljardeja aivosoluja. Muista treenata niitä!

Lue lisää MSopas.fi

Lähteet

1. Giovannoni G et al. Brain Health: A guide for people with multiple sclerosis. MSBrainHealth.org (02.07.2018).

2. De Stefano N et al. Clinical relevance of brain volume measures in multiple sclerosis, CNS Drugs. 2014;28: 147-156.

3. De Stefano N et al. J Neurol Neurosurg Psychiatry 2015; 0: 1-7.

4. Ferreira M. Cognitive deficits in multiple sclerosis. Arq Neuropsiquiatr 2010; 68(4): 632-641.

5. Neuroliitto ja Sanofi Genzyme. MS-taudin fyysiset, henkiset ja sosiaaliset vaikutukset. Kysely MS-tautia sairastaville ja heidän läheishoitajilleen. Raportti, maaliskuu 3/2018.

6. Harvard Health Publishing. <https://www.health.harvard.edu/blog/challengeyour-mind-and-body-to-sharpen-your-thinking-skills-201510298507> (03.07.2018).

SANOFI GENZYME

GZFI_MS_19.09.0294